

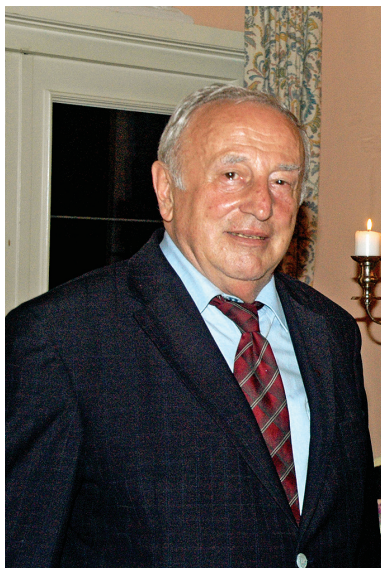
Odešel pašerák knih

V pražské Nemocnici pod Petřínem zemřel po těžké nemoci Milan Kubes (4. srpna 1943 – 13. října 2014).

Jeho životní cesta svědčila již záhy o nekonformitě. Po vyloučení ze studií na Filozofické fakultě Karlovy univerzity nastoupil základní vojenskou službu. Z ní se brzy dostal fingovaným pokusem o sebevraždu na psychiatrii. Pracoval pak jako betonář a v roce 1968 začal studovat dějiny umění a estetiku. V srpnu 1969 odešel do exilu. Ztotožňoval se s definicí Pavla Tigrida, že exil v moderní době je obvykle výrazem svobodné vůle a svobodně pojatého rozhodnutí. V nepřítomnosti byl odsouzen na dvaadvacet měsíců nepodmíněně za trestný čin „nedovoleného opuštění republiky“. Cesta zpět se tak uzavřela. Zprvu žil v Norimberku a pracoval jako dělník, po deseti měsících se přestěhoval do Mnichova, kde pak žil více než dvacet let. Po složení univerzitní přijímací zkoušky z němčiny nastoupil od zimního semestru 1970/1971 ke studiu dějin umění. V letech 1972–1973 absolvoval i kurz francouzštiny a francouzské civilizace na Sorbonně. V Paříži se tehdy seznámil s Pavlem Tigridem.

Kubes se nehodlal smířit s poměry ve vlasti a věnoval své organizační schopnosti mnoha oblastem exilového života. Především začal spolupracovat se Svobodnou Evropou. Dlouhá léta psal zejména do pořadů pro mladé. Angažoval se také v České sociální pomoci v Německu a pomáhal našim uprchlíkům při azylovém řízení. Snažil se podporovat i porozumění mezi generacemi, politickými směry a národnostmi. Po roce 1978 se proto začal podílet na známých setkáních laického katolického sdružení Opus bonum v benediktinském klášteře v Rohru. Ve svých nedokončených pamětech píše: *Opatovo Opus bonum, v překladu „dobré dílo“, se záhy stalo jednou z nejvýznamnějších, ne-li nejvýznamnější organizací českého exilu. Byla to zejména každoroční (1978–1990) symposia k různým kulturním a politickým tématům [...], jichž se*

zúčastňovaly intelektuální špičky českého exilu. O svatodušních svátcích se konala v klášteře Rohr setkání exilové mládeže (1972–1989) a je potřeba poděkovat tamním mnichům, že je vždy, s noblesou jim

Milan Kubes v roce 2012 Foto: archiv autora

vlastní, přetrpěli. Tato symposia měla sloužit převážně k doplnění znalostí mladé generace v oblasti kultury a historie, částečně i náboženství. Považuji si za čest, že jsem se mohl na těchto, jakož i na řadě jiných akcí Opus bonum organizačně podílet. Předseda opat Opasek mě totiž jmenoval sekretářem organizace. Milan Kubes spolupracoval s Opus bonum i jako editor řady publikací.

Od roku 1980 pracoval deset let pro britskou armádu v Německu jako učitel češtiny. V té době se sblížil s Pavlem Tigridem, který ho, jak se mi Milan Kubes jednou pochlubil, *jmenoval ředitelem pro věci tajné a důvěrné: věci důvěrné neměla znát paní Tigridová a věci tajné, to bylo pašování Tigridova Svědectví do Československa. Vynalézavě si budoval kanály pro dopravu tiskovin. Cizincům platil cesty do Prahy, při nichž vozili tašky knih a časopisů. StB prý odhalila jen jediného jeho kurýra. Po léta prý takto*

dopravoval do Prahy okolo padesáti kilogramů tiskovin měsíčně. Druhým způsobem bylo jejich pašování ve velkých baleních pracích prášků. Vozily je domů zejména návštěvy z Československa. Milan Kubes psal i do německých novin, hlavně o Chartě 77, protože měl díky Svobodné Evropě přístup k informacím o Československu.

Své organizační schopnosti uplatnil i při pořádání koncertů českých písničkářů, třeba Vlasty Třešňáka a Jaroslava Hutky v Budapešti, na které mohli přijet i posluchači z Československa. Na cestu zpět dostali samozřejmě výtisky *Svědectví*.

Kamarádi mu říkali „plukovník“, i když měl modrou knížku a s žádným uniformovaným sborem neměl nikdy nic společného. Snad tím oceňovali jeho organizační schopnosti. Jeho „vojenskou hodnost“ ale vzala vážně Státní bezpečnost, která o něm shromažďovala informace v osobním svazku pod krycím jménem „Major“. V průběhu let mu věnovala trvalou pozornost. Dokonce se o něm zmínila i režimní propaganda, jak vzpomíná ve svých pamětech: *Rovněž nedaleko centra je známá obrovská pivnice Hofbräuhaus (Dvorský pivovar), v Mnichově jedna z několika podobně velkých. Snad tuto skutečnost měli na mysli pražští komunističtí tvůrci propagandistického „dokumentárního“ filmu „Kamelot“, odvysílaného snad v říjnu 1989, který pomlouval vydavatele undergroundového samizdatového časopisu „Vokno“ Františka Stárka a nějak do toho připeletli i mě. V komentáři zaznělo mj.: „... pan Kubes se usadil v Mnichově, protože mu vždycky chutnalo pivo.“ Chutnalo, no a?*

Medaili se nedočkal... Přesto byl po zásluze oceněn, když v roce 2012 dostal osvědčení účastníka odporu a odboje proti komunismu podle zákona č. 262/2011 Sb.

Přátelé se s ním rozloučili v kostele sv. Markéty v Břevnově, na památném místě, kde po roce 1990 spoluorganizoval další setkávání Opus bonum, sloužící k porozumění a dialogu.

Prokop Tomek